

دیدد. اضف نیا رد تسایب لاج رما یلیخ، ننتشون و نندناوخ. نندناوخ یارب منزب یلاثم نم دینیبب کی نیا، دناوخب ار یزیچ دناوتیمن. دسانشیمن فلاالسا هک دنتسه اهیضعب

نابز نآ هب دهاوخب شدوخ. دندهیم شوگ ار ینابز کی رابخا^[4] الثم هک دنتسه اه یلیخ، راتفگ یارب شوگ ار اه نآ رابخا یتقو اما. دنکب تسرد دناوتیمن هلمج کی؛ دیوگب دناوتیمن چی ه دنزب فرح مینزیمن فرح ام، دنتسین دلب یسراف نابز، دندمآ ناریا اه یلیخ نآلا. دنیوگیم هچ دمهفیم ددهیم میوگی میمراد یزیچ هچ دمهفیم.

هک دنرضاح، لمع یاضف رد دنداد لد، نیا هب وعرشت م؛ تسایب شقرف هیئالقع اب وعرشت م زاکترا یسک نآ لثم، ددنکیم هاگن عرش ماکحا هب یتقو رگید یالقع. ددنک ینتبم نیا رب ار ناشیگدنز هچ دروآیم رد رس اما، تسین ندز فرح یاضف مه شیاضف، دنزب فرح تسین رضاح شدوخ هک تسایب ار امش ندز فرح هک یسک اب، دنزیمن فرح ار شایردام نابز شدوخ هک یسک زاکترا ایآ. دنیوگیم هه؟ تسایب کی، دنزب فرح دناوتیمن^[5] الممع اما دیوگب دیهاوخیمن هچ دمهفیم.

اما. ددنکیم یگدننار و دنیشنیم نامرف تشپ هک یسک؛ ددننار یهریس ینعی، وعرشت م یهریس تسد ار عراش مارم دهاوخیمن یلو، تسایب رفاک- ددنک فشک دنهاوخیمن ار عراش رطن هک ییالقع یهریس شدوخ ات. هدرک راک هچ دنیبیم طقف رود زا دنیشنیم هندنار رانک هک تسایب نیمه لثم وا- دروایب دیآیمن شیارب میوگیم ام هک وعرشت م زاکترا، ددنکن لمع، دندن عرش هب لد دیای

یعرش یاوتحم، یئالقع تخیر: وعرشت م زاکترا

درادن اه نآ هب صاصتخا شایدنب تخیر شور ینعی **ش تخیر**، تسایب وعرشت م نهذ رد هک یزاکترا تخیر نآ یتقو امش. تسه مه رگید یاهاج رد زاکترا- یناور تخیر. دراد اه نآ هب صاصتخا **ش تیعرش** رگا هک تساذل و. دیراذگیم هعرشت م زاکترا ار شمسا، ددنکیم هدایب یعرش یاوتحم رد دیروآیم ار نآ، ار هیلوا تائاشنا، ار یلصا طوطخ. دیرادن ار اه نیا، دیریگن عراش زا ار یلصا طوطخ نآ، ار عبانم. تسایب هداد عراش ار گنهرف ساسا.

ار اه نیا و آب و فلا دیهاوخیمن لودج رد هکنیا هب درادن یطبر، ددنک مسر ار لودج روط هچ هکنیا. وحن، دیهدب ناماسورس ار لودج روط هچ هکنیا. وحن. ددنکب برض ای ددنکب عمج دیهاوخیمن ای دیسیونب دای ار لودج میسرت هکنیا زا دعب. دیریگیم رگید یاج زا ار لودج لومرف؛ تسایب کرتشم اهلودج همه رد؟ تسایب فورح ای تسایب دادعا هب طوبرم؟ تسایب هچ رب شساسا لودج نیا هک دیوگیم تقو نآ، دیترفگ یدغب جنپ؟ تسایب یدغب هس لودج؟ دراد دغب ات دنچ؟ تسایب عمج ای تسایب برض رب شساسا لودج نیا یاهملک ات رازه هب نداد مظن لصا رد هداد القع هب ییاهزیچ کی ادخ ینعی، هیئالقع تازاکترا؟ تسایب زا؛ دراد شدوخ ار مظن نآ. دندهیم مظن وا رکف هب هملکات رازه نآ ینعی هه. ددنریگیم ملکت م زا هک طبض هب دیهدب ار اه نیا رگا اذل. تسایب مظن یاوتحم، تاملک نآ. تسایب ناشدوخ تیئالقع ترطف ددهیمن رکف هب ماظن اه نی، درادن ار کرد نآ اما، دراذگیم رگیدمه رانک طقف هک یزیچ هب ای توص

راتفر؛ وعرشت م زاکترا

عراش یسانش

یَلْعَلْ لَمْعَیْ لُکْ لُوقُ». تسا بوخ یسانش راتفر هنوگنی، مینک لیلحت میه اوخب ار ناسنا رگا رد، «هتلکاش یلع لمعی» نوچ؟ اچ. مینک هلکاش فشک، لمع زا میه اوخیم ام، «[6] وتلکاش: میریگب رطن رد ار هتکن ود دیاب اجنی:

راتفر اب شور توافت

ار اه نیاضتقا وایهلکاش و دهدیم مچنا ار یلامعا کی هک یسک؟ تسیچ راتفر اب شور توافت، شدوخ کرد، شدوخ تداع باسح یور-دنکیم راک هچ دمهفیم، هاگآ دوخ دراد یلامعا یاهدوحم کی رد، دراد. دینک لیلحت ار وایا، هاشور یاهدوحم رد دیناوتیم امش. مراذگی شور ار نیامسا نم-شدوخ راتخم.

زورب صخش زا هک هچ نآ ینعی. شور زا تسا عسوا هک تسا یراتفر نآ و دراد دوجو یرت مهم زیچ کی اما هدرک تداع نوچ، دنکیم یگدننار عون کی یاهدننار ره. یگدننار لثم. ین هذ یاهنارحب دزن، دنکیم اب یسک، ینامز کی رگا هک تسا نیامه اما. دنکیم یگدننار روطنی اقا نی دنیوگیم مه هم. تسا و هدی دنالاح ات هک ار یزیچ؟ دهب ناشن یلمعلا سکع هچ تسا رارق اجنآ، دیود شنیشام یولج تعرس هب میتسن ناوتیم، شور لیلحت رد و دوب یفخم هک یرگید یاهزیچ کی اجنی رد. تسا هدرکن دروخرپ شت حاران ای ددرک شکیرحت یتقو ینعی و راتفر لیلحت. دیآیم شپ مینک ادیپ تسد هانآ هتفشآ، یتحاران ماگنه رد یرگید، تسا مارآ دوشیم هک مه تحاران یسک کی؟ دنکیم راک هچ، ددرک دوشیم.

تعیبط ریغت

هک دوب نیلرس رب ثحب. تسا فورعم عیابط راتفر ریغتریس رب ریزو و هاشدپ یهرطانم هیضق ریزو، دوشیم تفگیم هاشدپ؟ هن ای داد ریغت ار تعیبط و هیجس و راتفر و هزیغ دوشیم ای داد روتسد هاشدپ. دنکیمن ریغت و تسا یفخم هک تسه ییاهزیچ کی و دوشیم تفگیم ار عمش و دندمآیم الاب و ناشیاهاپ یور تیعمج یولج دنداتسیایم هک ددرک تیبرت ار ییاهه برگ دش غلطم ریزو. دوشب مامت عمش نیات دنداتسیایم هگن روط نیمه، دنداتسیایم هگن ناشناتسد فک شوم یدادعت هک درک رومأم ار یاهدع ناشی. هدرک ار راک نی شدوخ فرح تابثا یارب هاشدپ هک روتسد ریزو، دوب ناشتسد رد اعمش و دنداتسیا اجنآ اهه برگ نی هک یتقو. ددنک هدامآ و دنریگب مولعم مه هجیتن. اهه برگ نیامشچ یولج ندیود ددرک عورش اهشوم. ددنک زاب ار اهی نوگ نی هک داد ریزو نآ؟ دش زوریپ یسک هچ. دندیود اهشوم لابند هب و دنتخادنا ار اعمش اهه برگ. رگید تسا [7]. دش زوریپ.

یاهیضق نیمه منک هی رگ دیاب متشاد مهف هرذ کی رگا اما مدنخیم نیاهب مراد نآلا نم، ادخ رب هانپ اهزپ یلیخ. [8] «مکرار سا ملعی نم دنع مکرار سا اوکتهت ال». دراد مه هی رگ اما دراد مه هدنخ هک نُوطَب یفُؤنَجْأُ مُتَنَّا ذِإْ وَضَرَّالْأَنَامُ مُكَّأَشْنَأُ ذِإْ مُكَّبُ مُلْعَأُ وَهُ» تسام قلاخ هک ییادخ. میهدیم. تسین یخوش اه نی [9] «یَقَّتْ أِنَّمَبُ مُلْعَأُ وَهُ مُكَّسُفْنَأُ أَوْكَزْتُ أَلْفَ مُكَّتَاهُمُ

لیلحت ار راتفر میه اوخب رگا ینعی. تسا مهم یلیخ اهل لیلحت نی، تسا نیامنامگ هب راتفر و دنوش هچاوم، دندوبن هچاوم آلبق هک ییاهزیچ اب هعفد کی هک مینک مهارف یاهنحص دیاب، مینک دیایب شپ ینینچ نی یاهکی رحت.

معرشتم زاکترا لیلحت اب راتفر لیلحت توافت

ناشیا نه زرد دراد هک تسرا زاکت را نامه مینیبیم، قیقدا نآلار وانه زمینک لیلحت رگای نعی رازگرب اه نیالاثما و حوضو هب نانیمطا هب؛ دراذگیمن مسرا نآیور ناشیا بخ اما، تسرا لاعف یتقو. [14] یتیحلل یضبق الا طوفحملا حوللا نیب و ینیب ام دنتفگیم رفعج خیش، دنکیم هب- دندومرفیم اقاآ جاح - دنتفگ مظاک دمحم دیسآ موحرم؟ دندهدیمن اوتف دندیسر طوفحم حول هب -هه اقلالامش-هه اقل هقفلالمشی کوبا ناک نا نیسرح دمحم خیش دنتفگیم، رفعج خیشآ هون نیمه اقاقر هقفلالاقرا اناف

رد مَنکیم قی‌رزت، مَنکیم هدام آ نَم ار زاک‌ترا نآ، ار قوژ نآ، ار مَش نآ ینعی، تسرا رت‌الاب یلیخ قزا هک درادیم هگن هدامآ یرادقم کی، دروخیم اذغ دی‌آیم یتقو رتوبک؛ تسرا نیّا قز. مَنی‌بطاخ م‌سوفن هدامآ، هدش هدیوج، [15] دنی‌وگی مَّ قز ار نیا. شاه‌چ‌ناه‌د رد دنکی م‌ دراو روز اب دی‌آیم دوش مضه ی‌هدامآ. دنت‌فگی م‌ روط نیا دیس. دزیری م‌، ناگ‌دونج ندیوج لثم، دوشیم هدامآ وا ناده‌نی چ نآ رد، هدش

مهفن انا دنتفگ . دى دىم اوتف هورع رد دنت دنت اقآ تسىچ هك دوب هتفگ دىس هب ىسك
لمح هب . هن ؟ دشاب رخأتم طرش رطتنم دندىم هف هك مه دعب . دنتسى اىمن هك دىس . ىتفنف
طرش نآ ات منامگ هب ، مى هب سالك ىه طباض ، دىس فرح نآ هب مى هاوخب رگا اما . تساروط نىا عىاش
مىنك ربص دىاب زونه دشابن رخأتم .

طایت جا ؛ زاک ترا

زا، تسین زاک ترا زاب نیا. یگدنب طایتحا رس زا؛ دنکیم یریغ عضو، هدش هجاوم یرما کی اب فلکم
الرضا نیا. تسادخ یعرش مکح. نک طایتحا اباب دیوگیم، دیایب شپ یزیچ کی. تساجراخ ام شحب
طایتحا دیوگیم تیدوبع یهغبص رب تظفاحم و اقرب رطاخ هب دراد ینعی نیا. تساجراخ ام شحب زا
یاهراک هک نم دیوگیم هک تسا نیا میوگیم ام هک یزاک ترا. تسین شحب آلصا، زاک ترا نآ. نک
ام شحب. منک طایتحا لمع ماقم رد نم دیوگیم ن. تسا نیا الوم رطن دیوگیم نم زاک ترا، متسین
رد متفگ اذل. دوبن لیلد آل و. تسا عراش رطن زا فشاک، دنزیم فرح زاک ترا ینعی. تسا نیا رس
دهدیم ناشن ار شدوخ یلیخ اهنارود.

هل سررم حل اصم؛ زاک ترا

[16]

میشاب هتشادن صن ام هک تسا نی شدیق تاناسحتسا و هلسرم حلاصم دنیوگیم اه یّنس دوخ یانعم هب هلسرم حلاصم رگا ینعی .تسرن هلسرم حلاصم رگید ،دشاب هلدا ماطن زلادافتسم رگا رد اه یّنس ای آ؟!تسا مارج دنیوگیم هعیش یاهقف زاب ار نی ، دشاب هعرشتم تازکترم دنشاب هتشاد رگا ؟دندنک هدافتسا ،دنراد عرش زا هعرشتم هک یکرد نامه زا هک دنراد ناشیاهباتک حلاصم و تاناسحتسا یارو زیچ کی .دراد ار شدوخ صاخ فیرعت نآ ،حلاصم ناونع هب هن ؛تسا بوخ ددنتشاذگ قرف اه نآ اب زاکترا نیب ای آ می نیب.هلسرم

هل سرم حل اصم دراوم نیب کی کف

هابتشا یداو رد، هن هک تسه یدراوم اما. دوب دهاوخ، تسه، هدوب همه یارب هابتشا هار و هابتشا، ینیبیم دعب، دیوگیم ار یبلطم کی دینیبیم یهاگ. تسات ود اهمسا؛ تساتود هانابز؛ تسین، دنکی طانم حیقننت نامه دراد.

تنس لهایاضف رد ساییق

یوریم یتقو، دنافلایم ساییق اب تدش هب ناشیاهدع. دنامهم یلیخ یهتسرد ود ناشدوخ، تنس لهای رفک دح رد. تسارتنخس ساییق اب هعیش هقف زا ناشتفلایم ینیبیم، ینیبیم ار ناشیاهراک، درک عورش هک یلوا مزح نبا. تساه نیا زا یکی [17]مزح نباالثم. دننک ریفکت رگید هک دنوریم نبا دش، تشگرب یتقو شیهاتمحرز یهمه دعب رخآ، هدناوخ ار فلتخم بلاطم، هدوب نهذ شوخ یلیخ. دننک تسین بوخ ساییق اب، مه اهیلبنح. [18]یرهاظم مزح.

دننکیم در هک مه اهنا دوخ یتح ای، دننک فیریذپ یوحن کی هب ار ساییق هک یناسک زا یضعب. تسایصوصخ یاغلا وحن کی ینیبیم یوشیم قیقود یتقو اما، ساییق دیوگیم الممع ینیبیم رگا میوگیم واهب ام اذل و. دوشیم یرگید تغل، تغل، هدوبن حنم الماک نوچ ساییق یهروهج ینعی هب، تسایصوصخ یاغلا ینزیم لاثم وت هک یدراوم یضعب اما، تسامارح نیا ینکیم ساییق [19]یراذگی ساییق ار شمس، ترابع رب تَضحم دومچ نآ یهطساو.

هک تدش هب، دنفلایم حلایم اب تدش هب یاهدع؟ تسین ای تسه تجح؛ هلسررم حلایم نیمه هیبش؟ دیروایب یزیچ دیهواخیم نید رد

نیا ساییق هتفگ هک -تسا هدوب یوق ینهذ رظن زا یلازغ-دندوب هدرک لقن مدید یلازغ زا ترابع کی لیلد کی سپ. رگید زیچ کی هب ار وادینکیم هیبشت. دهدم رارق لصا ار یعرش لیلد کی هک تسا؟ تسیچ هلسررم حلایم دیوگیم دعب. دوشیم ساییق، دیراد هب هبشم نیا هب هبشم کی، دیراد [20]. دیروآیم تسد هب شاهمه زا. دیراد ددعتم یاهلیلد، دیرادن لیلد کی اچنآ دیوگیم

ساییق؛ معرشتم زاکترا

ار ساییق. تساعراش فرح هب دننکسم زاکترا اما، تساعراش فرح هب هیبشت، ساییق؛ ساییق ای دیوگب سپ. دراد توافت یلیخ. دنکیم راهطتسا عراش فرح زا زکترم یلو، دهدم ماجنا ساییقم قرف. یعطق طانم حیقننت رد دنراد قافتا هعیش یاملع همه اچ. تسین زیاج مه طانم حیقننت حنم ار شطانم، تساعرش مکح کی، طانم حیقننت رد دنیوگیم؟ تسیچ ساییق اب طانم حیقننت فشک رگا. مینکیم فشک ار رگید عوضوم کی مکح، عوضوم کی رد مکح زا هکنیا هن. مینکیم ار یربک، یرغص نیا لد زا ام. تسیرغص رد لیلد ناسل. رهاظ رگا اما. موکحم و تسا ساییق، مینکب هعرشتم ینعی. تسا نیمه مه زاکترا. تسین ساییق نیا مس؟ دوشیم ساییق نیا. میدرک حیقننت مه نآ، یعرش عوضوم کی زا هکنیا هن. دندروآ تسد هب ار لودج نآ عراش مارم زا و یعرش لیلد ات رازه زا. تسا توافتم یلیخ. دننک فشک، ار رگید عوضوم کی، ناشدوخ مارم باب زا

(هظفاح سردآ) هظفاح رد ناکم کی Variable): یسیلگنا هب (ریغتم کی، هئایار یسیونهمانرب رد یواح دناوتیم و دشابیم Identifier): یسیلگنا هب) هسانش ناونع اب نیدامن مان کی یاراد هک تسا دوشیم هتفگ Value): یسیلگنا هب) شزرا نآ هب هک لوهجم ای مولعم رادقم کی ای تاغالطا هتشاذگ رانک اههداد هریخذ یارب هک ییاضف هب یسیونهمانرب رد ریغتم، رگید نابز هب. دشاب دنیوگی متساهدش.

نیرتیداینب زا (Data Structure): یسیلگنا هب اههراتخاس هداد ای اههداد نامتخاس ای اههداد راتخاس اههدارندادنمزا س. تسا هئایار مولع رد هدمع میهافم زا یرایسب کرد و یریگدای تهج زاین دروم ثحابم تروص اههداد زا هنیهب هتفگ هظفاح روطنم هب هک یضایر ای یقطنم لدم هپاپ رب و صاخ قیرط کی هب بسانم مادک ره هک دنراد ینوگانوگ غاونا اهراتخاس هداد. دنیوگی متخاس هداد کی ار دریگیم. دنتسه یفلتخم یاههمانرب.

رد تسا رت هنیهب و رتناسآ یسرتسد فده اب هئایار رد اههداد هریخذ یاهشور اههداد نامتخاس (ایدپ یکیو تیاس). تسا رتویپماک هلیسو هب هلیسم لح روطنم هب یشور متیروگل هکیلاح

زا لقتسم تاییضایر میهافم هظلاطم هب Pure Mathematics): یسیلگنا هب (ضحم تاییضایر [2] یعقاو ناهج یاه هغدغد زا تسا نکمم میهافم نیا. دزادرب یم تاییضایر هریاد زا چراخ درببراک غون ره تاییضایر اما، دنوش عقاو دیفم یلمع یاه درببراک یارب اهدهب نآ چیاتن و، دنشاب هتفرگ تاشن رد ضحم تفایر تیبادج، لباقم رد. دریگ یم ن هزیگنا یلمع یاهدرببراک نانچ زا اءادتبا ضحم دوخ هک یمیهافم. تسیقطنم میهافم یخانشابیز یاههبنج و اهشللچ هب طوبرم، یضایر. دنشاب یم یرت یا هپاپ لوصا زا یاهدمایپ.

اما، تسا هتشاد دوخو ناتساب نانوی نامز زا تیللاعف کی ناونع هب ضحم تاییضایر هک یلاح رد اب ییاه هیرطن هک نیا زا دعب، درک ادیپ روهظ یدالیم ۱۹۰۰ دودح رد نآ ی هناداتسا یاه هبنج و لوح و (یهانتمان یاه هعومجم روتناک هیرطن و یسدیلقا-ریغ یاه هسردنه لثم) یدوهش دض صاوخ سکوداراپ و، دنتسین ریذپ لیسنارفید اج چیه هک یا هتسوپی عباوت نوچ) یرهاظ یاه سکوداراپ و قیقده تاییضایر ای) راوتسا تاییضایر موهفم دیدجت هب زاین اه هدیپ نیا. دندش فشک (لسار هتفگ تسا هک یا هنوگ هب، دش نآ ساسا رب تاییضایر مامت یسیونزاب و (تخس و تفس هک دش نیا هب رجنم هلیسم نیا. درک ادیپ چیورت یا هعوضوم لوصا یاه شور زا کی تامتسیس. دنوش زکرمتم ضحم تاییضایر ینعی، دوخ یدوخ هب تاییضایر یور رب ناناد یضایر زا یرایسب.

یاهرازگ، کیزیف و قطنم، تاییضایر، هفسلف رد) مویسکآ ای نوناق نُب، تشادنُب، هعوضوم لصا جارختسا اهرازگ ریاس نآ یور زا و دوشیم هتفریذپ ضرفشیپ لکش هب و تابثا نودب هک تسا رد) تسا یاهرازگ، تساهدش فیرعت کیسالك هفسلف رد هکنانچ نآ تاییهیدب ای لصا. دنوشیم ای ثحب هکنیا نودب و تسا یهیدب ای حضاورپ هک (دوشیم هئارا نیدامن تروص هب بلغا تاییضایر یارب ییانبم ناونع هب دناوتیم لصا، نیاربانب. تسا شیریذپ دروم، دشاب حرطم نآ دروم رد یلاؤس. تسا موسرم تاییضایر ای قطنم رد هکنانچ نآ؛ دریگ رارق هتفگ تسا دروم اعدا ای لالدتسا.

لصا کی ندوب یهیدب تحص. تسا لالدتسا یارب یعورش هظقن ای ضرفشیپ، لصا، نردم قطنم رد هلیسوب، تاییضایر هفسلف رد هک تسا یعوضوم، یضایر یاهدامن تروص هب ای میوهفم لوصا: تسا زیامت موهفم ود یاراد تاییضایر رد، لصا. دریگیم رارق یسررب دروم نانادیضایر

رطن زا هک دوشیم هتفگ ییاههینایب هب آلومعم یقطنم لوصا. «یقطنمریغ لوصا» و «یقطنم لوصا هکیلاح رد، (دراد فلا رب تلالد (ب و فلا) لاثم یارب) دنتسه حیحص قطنم متسیس رضایر هیرطن کی هناماد دروم رد ینهذ میهافم رگنایب (فلا + ب = ب + فلا دننام) یقطنمریغ (باسح دننام) دنشابیم، صاخ.

لیلد نیمه هب و تسا راک زاغآ هطقن لاجره هب اما، دنشابن یهیدب دنناوتیم عوضوم لوصا (نامه). درک جارختسا یرگید هرازگ چیه زا ار اهنآ ناوتیم

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاکشا [3]

یشنکاو راتفر رگید نایب هب. دهیم ینوریب هزیگنا هب **مسیانگرا** هک تسا یخساپ، راتفر [4] ناسنا رد راتفر نی. دنزیم رس **هذنز دوجوم** زا ینوریب شنک ای لمع کی ربارب رد هک تسا هتفر ورف مه رد و هدرتسگ ینهذ یاهدنیارف یگدیچیپ نی لیلد. تسا تادوجوم ریاس زا رتهدیچیپ نودب دنناوتیم ناسنا. دهیم لیکشت ار **یسانشناور** شناد عوضوم هتفر مه یور هک تسا ناسنا یاه دنیارف زاهلئسم نی و دنک لقتنم ار میوهفم ندب نابز اب افرص و یمالک چیه ندرب راک هب لماک روط هب دیاب ناسنا یراتفر یاه یگدیچیپ نی یناربانب. دریگ یم تاشن وانهذ رد هدش یط دوش یم ققحم یسانشراتفر مان هب یملع رد رما نی هک ددرگ یسررب

یاهراک رگ هراطن، **یگدنز** یاهلاس نیتسخن زا، هراومه. میتسه یراتفر مولع یوجشناد، ام زا کی ره؛ یگدنز رسارس رد. مییامن ریسفت ار مینکیم هدهاشم هک ار هچنآ ات میاهدیشوک؛ هدوب نارگید هچنآ، دنناوتب ات دهیم میمعت ار نارگید راتفر هویش، ناسنا. تسا نارگید هعلاطم لوغشم، درف و تسا لولعم هکلب؛ تسین فداصت یرما، راتفر. دنک هیجوت و ینیبشیپ ار داد دنهاوخ ماجنا هک مه اب، دارفا هک تس یهیدب. دراد رواب ار نآ، (شعفانم ساسا رب) درف هک دنکیم لیم یتهج رد ثابت، یلو؛ درک دنهاوخ، یهباشم راک؛ دیریگ رارق، ناسکی تیعضو رد هک دارفا. دناتوافتم. تسا دارفا همه راتفر آشنم، هیور.

نی اب نامزمه. دوب **ییارگراتفر** شمان دش ماجنا **هذحتم تالایا** رد ۲۰ نرق لئاوا رد هک یبتکم ببتکم هس. دندوب هدش یراذگ ناینب زین یرگید ببتاکم ایند یسانشناور زور نآ ملع رد ببتکم رد ییارگراتفر. دندوب **یواکناور** و **تلاتشگ** یسانشناور و **ییارگراتفر** نارود نآ ریگ همه و گرزب اب هک دوب **نوستاو** ببتکم نی راذگ ناینب. دوب هتفای یرتشیب ترهش ببتکم هس نی نایم تشاد هدیقع ببتکم نی. دراذگ یاج رب یسانشناور رب یمیطع ریثأت «**ارگراتفر هیمالعا**» راشتنا هب لیلد نیمه هب و دریگیم نایاپ **خساپ** کی ابو دوشیم زاغآ **کرحم** کی اب یاهدیدپ ره هک (ایدپ یکیو تیس). دوب هدش روهشم زین **خساپ-کرحم یسانشناور**

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاؤس [5]

(84 : ءارسإل) الی بَس ی دَهْأُوْهُ نَمْبُ مَلْعَأُ مُکْبَرَفِه تَلْکَاش ی لَعْلَمَعِی لُکْ لُکْ [6]

۶۲-۶۳ ص، ناتسربط خیرات رد نومضم نی هب کی دزن [7]

۲۰۳. هبطخ. هغالبللاجهن [8]

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاؤس [10]

امك هلثم رذعت وه له ةميقلا ىلإ يلىثملا لاقتنا يف طانملا نوك صيخشث يف مالكلال يقب [11] ذخال ةيضق و ،ناهجو ؟زاوعإلاب نيّرربعملا رهاط وه امك رّسعلا وه وأ ،مهضعب مالك يف هب رّربعملا وه نم دارملا مّث .هنم نّقيتملا و هيلع عمجملا ؤنأل ،رذعتملا وه و صّخالأ ىلإ عوجرلا وه نّقيتملاب ملالعل يف لثملا دجوي ال نأ وه و -هارث باط -ناتمال هبرقتسا امك -يّلقلعل رذعتلا وه له رذعتلا در بجي ناك امك ةريثك ةنؤئم فرص ىلإ ىدأ ول و هليصحت بجو هراطقأ نم رطق يف دجو ول ثيحب ال نأ رذعتلا نم دارملا وأ ؟ةريثك ةنؤئم فرص ىلع فقوت ول و تناك ام نيأ نيعل

اوركذ امك ؟هيليإ دواع لقني اّمم :هلوق كلاسملال يف داز و ، ةركذتلال نع امك ؟هلوح ام و دلبلال يف دجوي ةمّالعل انخي ش هبرقتسا و ؟فرعلا ىلإ هيف عوجرلا دصاقملا عماج نع و ،هيف ملسملا عاطقنا يف ؛(يراللل) بساكملا ىلع ةقيلعلال) ،ههافللا مّش و سدحلا نم و ءاملعلال يوتف نم هّايإ ارهطتسم (517-518: ص 1، ج

ام نأ كل نابف :دنىامرف ىم ىقللتسم و عجطضم يارب عوكر و دوجس زا رذعت ثحب رد رهاوج رد [12] ىلإ لقتني مل هيلع رذعت نإ هنأ و ،يقللتسمال ريغ يف سألرلاب ءاميلإ صاصتخا نم -قئادحلال يف ةردقلا عم سألرلاب ءاميلإلاب يزتجي ال هنأ و ،ضيغمثلاب صتخي يقللتسمال نأ امك ،ذئنيح لدب قوذ يضتقملا فلاخم و فعضلا ةياع يف -لدب ىلإ لقتني مل ضيغمثلا هيلع رذعت اذاف ،هيلع (268: ص 9، ج ،مالسلإل عئارش حرش يف مالكلال رهاوج) .لمأت ىندأب كلذ فرعي امك ههافل

اهب اهامسم ققحتي ،اهمزال و اهئاج دوقعلال عيجم دروم يف ةاطاعملا نايج يوعد هلك كلذ نم برغأ و وه ذإ هريغ يف هل ةئاف ال و اهنم ةمزلالال يف موزللال ذئنيح دقعلال ةئاف و افرع قالطللل اهدقع نود ؛نامه) .داشرلا لىبس ىلإ يدهال قفوملا وه هلل و ،هافلالمع طقا ذ نمم اهرودص يغبني ال ،ىرت امك (244: ص 22، ج

تسا هومرفىم ؟تسيچ امش ياوتف نالاف كردم هكنيا باوج رد (ىدزي) مظاك ديس موحرم هگا [13] (6550: ص 20، ج ؛(ىناجنز) حاكنا باتك) ههافللا مّش

تاىسرح رد و .دوب تهافل زا هىلاع يهجرد رد شمهف اطغل افشاك رفعج خيش موحرم [14] ةراكب صّفنا ام: دومرفىم ناشيا هك مدىنش ىياقآ زا .تسا هدوب بىصم ىلىخ -هللءاشام -هقف لوا دىهش و ىسوم مرسپ و نم زج هقف رد ؛هللاهمرّلوألادىهشللا و ىسوم ىنبأ و آنأ إلإ ةقفلا «تسىن ركتبم ىسك هللاهمرح

ندىشك تسد زج طوفحم حول ات نم ىهلصاف ؛ىتىّجل إلإ حّوللانىب و ىنبأ ام: دومرفىم زىن رفعج خيش دروم رد نىما نسحم دىس موحرم (124: ص 3، ج ،تجهب رضحم رد) .«تسىن شىب منساحم هب يف ةبوجعأ ناكف ةلدال نم طابنتسالا ةوق و هقفال يف ةقيلسلال لادتعاب رعتشا و :دىامرف ىم مشلل لىلد وه و دئاز لىلد هدنع رفعج خيشلل نأ -حملال باب نم -رعتشا هطابنتسا ةوقل و هقفال (100: ص 4؛ ج ؛ ةعيشلال نايعأ)

وّاقر ةقّزي خرفلارئاطللاقز(1491: ص 4؛ ج ؛ حاحصلال) .هيفب ةمعطأ ىأ ؛ةقّزى هخرف رُئاطللاقز و [15] (143: ص 10؛ ج ؛ برعلا ناسل) ،هيفب همعطأ :ةقّز و ،رّغ ةقّزقز

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاکشا [16]

[17]

یره اط هب بقلم (ه 270- 201) یناهفصا فلخ نب یلع نب دوواد نامیلس وبا باحصاهیدوواد [18] شور رد وا ،دنتسه یو هب بوسنم هی دوواد ای هیره اط هقرف.تسا مالمسا رد داهتجا یهقف همئا زا یکی ،«عامجا» دروم رد و دومن افثکا نآرق ره اط هب و درک ضارعا «سایق» و «یأر» و «لپوأت» زا دوخ یهقف لوبق ار «دیلقت و ناسحتسا» و تما یاملع همه «عامجا» ای و دوب ربمغیپ هباحص عامجا هب لپاق (191ص ؛ نتم ؛ یمالمسا قرف گنهرف).تشان

یم ادتبا نامه زا ناسحتسا دروم رد یلازغ.تسا رارق نیمه زا ناتساد مه ناسحتسا دروم رد [19] یناعم نایب ماقم رد همادا رد اما (476ص لوخنملا) «عرش دقف نسحتسا نم یغفاشلا لاق ::دیوگ اهنم ماسقأ ععبرأ همسق دقو یخرکلا هرکذا م ناسحتسال طبض یف حیحصلاو :دیوگ یم ناسحتسا لوق غابتا اهنمو رمتلا ذیبنو هقهقلا ةلأسم یف اولعف امک سایقلا کرتو ثیدحلا غابتا نأ یلإ مهريصمک مهفرع هب درطي امو سانلا تاداع غابتا اهنمو... سایقلا فالخ یلع یباحصلا غابتا اهنمو لوسرلا رصع یف هنايرج نطلال یلع بلغیو هنع کفنت ال راصعلا نأل حیحص ةاطعملا نیا نایم رد هک دوش یم هطحالم یلجلا ینعملا نم هل سماو دوصقم لاب صخا وه یفخ ینعم حرطم هیامام لوصا رد هک هعرشت م هریس ینعم هب تسا کیذن رایسب موس یناعم، یناعم هریس اب تفلاخم رس زا رتشیب هک یتفلاخم؛ دنک یم تفلاخم مه انعم نیا اب یلازغ هچرگ، تسا توافتت ال هیف راصعلا نأل ةاطاعملا یف عبت م سانلا لمع نأب هاوعد اماو :تسا یلابال دارفا هتوفصو مالمسإل اءدتبإ یف هنم رثکأ انرصع یف تايوبرلاو ةدسافل دوقعلا نا ملعن انإف مکحت (478-487ص، لوخنملا). مهلمع ب کسمتی یتح مهعامجأب ةالابم ال سانلا ماوعو

[20] [حالصتسال ةم وهوملا لوصألا نم عبالل لصألا]

،اهم اسقأ ةحلصملا ینعم فشک نم دب الو ةلسرمل ةحلصملا غابتا زاوج یف ءاملعلل فلتخا دقو ، مسقو اهرابتعال عرشلل دهش مسق :ماسقأ ةثالث عرشلل ةدهاش یلإ ةفاضلإاب ةحلصملا :لوقنف ...اهرابتعال الو اهنالطبل ال عرشلل دهشی مل مسقو ،اهنالطبل دهش

رطنلا لحم یف اذهو نیعم صن رابتعالاب الو نالطبلاب عرشلل نم هل دهشی مل ام :ثلاثل مسقلل یه ام یلإ مسقنت اهتاذ یف اهتوق رابتعاب ةحلصملا نأ وهو ،رخآ میسقت هلیثمت یلع مدقنلف تانییزتلاو تانیسحتلاب قلعتی ام یلإو تاجاحلا ةبتری یف یه ام یلإو تارورضلا ةبتری یف یرجم اهنم یرجی ام ماسقألا نم مسق لك لا یذأب قلعتیو.تاجاحلا ةبتری نع اضیأ دعاقتو ةرابع یهف ةحلصملا ام :اهبتارم ةلثمأ م ةحلصملا ینعم الوأ مهفنلو اهل ةمئتلاو ةلمکتلا ةرضملا عفدو ةعفنملا بلجنإف ،کلذ هب ینعن انسلو ،ةرضم عفدو ةعفنم بلجن نع لصألا یف دوصقم یلع ةظفاحملا ةحلصملا ب ینعن انکل ،مه دصاقم لیصحت یف قلخلل حالصو قلخلل دصاقم مهلسنو مهلقعو مهسفنو مهنید مهیلل طفحی نأ وهو :ةسمخ قلخلل نم عرشلل دوصقمو عرشلل وهف لوصألا هذه توفی ام لكو ،ةحلصم وهف ةسمخلل لوصألا هذه طفح نمضتی ام لكف ،مهلامو ةحلصم اهعفدو ةدسفم.

ةلمج یف لصألا اذه متدروأ م ةحلصملا ب لوقلا یلإ لئاسملا هذه رثکأ یف متلم دقف :لپی نإف ةنسللاو باتکلا دعب اسماخ الصأری صیل ةحیحصلل لوصألاب اذه قحلیلف ،ةم وهوملا لوصألا اندر انأل ؛أطخأ دقف سماخ لصألا هنأ نظ نم ذل ،ةم وهوملا لوصألا نم اذه :انلق ؟لقعلاو عامجلالو ةحلصم لكف .عامجلالو ةنسللاو باتکلاب فرعت عرشلل دصاقمو ،عرشلل دصاقم طفح یلإ ةحلصملا

ال يتللا ةبيريغلا حللصملا نم تناكو عامجلالو ةنسلالو باتكللا نم مهف دوصقم ظفح ىلإ عجرت ال دقف نسحتسا نم نأ امك عّرش دقف اهّيلإ راص نمو ، ةحرطم ةلطاب يهف عرشلا تافرصت مئالت عامجلالو ةنسلالو باتكللاب ادوصقم هنوك ملع يعرش دوصقم ظفح ىلإ تعجر ةحلصم لكو عّرش نيعم لصأ سايقلا ذإ ، ةلسرم ةحلصم لب اسايقي ميسي ال هنكل ، لوصألا هذه نم اجراخ سيلف **نم اهل رصح ال ةريثك ةلدأب لب دحاو ليلدب ال تفرع ةدوصقم يناعملا هذه نوكو** اذإو ، **ةلسرم ةحلصم كلدل يمست تارامألا قيرافتو لاوحألا نئارقو ةنسلالو باتكللا** عطقلا بجي لب اهعابتا ي ف فالخلل هجو الف عرشلا دوصقم ىلع ةظفاحملا ةحلصملا انرسف نأ امك عرش دقف حلصتسا نم لب هسأرب اسماخ الصأ سيل حالصتساللا نأ نيبتو . ةجح اهنوكب (١٨٠-١٧٣ص، يفصتسملا) . انركذام ىلع حالصتساللا نأ هب نيبتو ، عرش دقف نسحتسا نم

٢٨٥ و ٢٨٤ ص : ١ ج ؛ ىقثولا ةورعلا كسمتسم [21]

#1 ىنىبزاب

. ... طسوت 15:09:50 2025 هم 22 هدش داجىا

. ... طسوت 15:13:28 2025 هم 22 هدش ىناسرزور هب